

SOCIÁLNO-ZDRAVOTNÉ PROBLÉMY SLOVENSKA A SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE

361:323.2(437.6)

V dňoch 11. a 12. septembra 1964 z príležitosti 20. výročia SNP zišli sa na Donovaloch lekári — priami účastníci národnooslobodzovacieho boja na celoslovenský odborný seminár na tému: Sociálno-zdravotné problémy Slovenska a Slovenské národné povstanie, ktorý usporiadala Čs. lekárska spoločnosť J. E. Purkyně, a to jej Všeobecná sekcia v Banskej Bystrici a Slovenský výbor.

Na seminári sa konštatovalo, že sociálnu biedu Slovenska nevedela vyriešiť predmnichovská republika ani tzv. samostatný slovenský štát. Za prvej republiky riešila vládnuca československá buržoázia slovenskú národnú otázku kapitalistickou formou tzv. čechoslovakizmu, čo uľahčilo reakčnému ľudáckemu nacionalizmu pod protektorátom hitlerovského Nemecka rozbiť masarykovsko-benešovskú republiku a nastoliť vazalský klérofašistický režim. Česká ani slovenská buržoázia neboli schopné riešiť sociálne problémy Slovenska, ktoré svojou zdravotne sociálnou charakteristikou malo polokoloniálny ráz.

V diskusii aj referátoch sa ukázalo, že jedine správne riešenie sociálnych problémov Slovenska, ako aj jedine správne riešenie slovenskej národnej otázky razila Komunistická strana Čes-

koslovenska. Správne podmieňovala národné oslobodenie riešením sociálnych otázok, najmä právom na prácu, právom na ochranu zdravia so štátnou starostlivosťou v chorobe, starobe a invalidite, právom na vzdelanie, zabezpečením primeranej výživy, ochranou pracovného a životného prostredia.

Seminár ďalej konštatoval, že práve túžby nás slovenského ľudu po spravodlivom riešení sociálnych problémov boli tiež tou mohutnou silou v Slovenskom národnom povstaní, ktorá tak prekvapila vládnucich buržoázne fašistických predstaviteľov tzv. samostatného Slovenska.

Slovenské národné povstanie bolo významným medzníkom v procese politického dozrievania aj zdravotníckych pracovníkov. Možno bez nadsázky povedať, že Slovenské národné povstanie sa stalo neoceniteľnou politickou školou zúčastnených lekárov a zdrav. pracovníkov, preverilo charakter, pripravilo pre naše socialistické zdravotníctvo základné revolučné kádre, ktoré sa stali spolu s ostatnými pokrokovými zdravotníkmi chrbticou a hybnou silou súčasnej lekárskej vedy a zdravotníckej praxe.

Vedľa slovenských lekárov zúčastnili sa aktívnej zdravotníckej práce v SNP aj sovietski, českí

a bulharskí lekári a zdravotníci, čím sa zvýraznil internacionalizmus SNP.

Seminár však konštatoval, že chýba dôkladné vedecké spracovanie zdravotníckej situácie v SNP. Za tým účelom požiadali účastníci seminára príslušné orgány, aby sa uvedená problematika stala predmetom vážneho historického spracovania a bola pojatá medzi úlohy štátneho plánu výskumu v obore lekárskeho vied a zdravotníctva. Seminár sa obrátil na aktívnych účastníkov SNP, aby sa zúčastnili tohoto vedeckého spracovania SNP.

Historické spracovanie zdravotne sociálnych úloh v SNP bude progresívnym odkazom našej povstaleckej generácie lekárov jej nasledovníkom.

Činnosť zdravotníkov a lekárov v SNP bude príkladom socialistického humanizmu v praxi v záujme ochrany zdravia ľudu.

Veríme, že ideály SNP prejavované v zdravotníckej starostlivosti o ranených partizánov a vojakov budú svetlým miestom v histórii čs. socialistického zdravotníctva.

Poznámka redakcie:

Členom komise pro vědecké zpracování zdravotnické situace v Slovenském národním povstání je plukovník MUDr. Fridrich Kuchár, Praha VI., Koulova 5. Žádáme čtenáře VZL, přímé účastníky SNP, aby své napsané vzpomínky nebo jiný dokumentační materiál týkající se SNP zaslali na uvedenou adresu.